

Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem Georgikon Campus

Dolgozat címe: **Erdőgazdálkodási beavatkozások hatása erdőterületeken**

Készítette: **Kálcsics Laura**

Természetvédelmi mérnök BSc, nappali tagozat

Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet

Természetvédelmi Biológiai Tanszék

Belső témavezető: Dr. Kovács Szilvia, egyetemi docens

Külső témavezető: Horváth Iván, vezérigazgató-helyettes

Az erdő egy életforrás, mely fontos mind az állatok mind az emberek számára, függ a természeti tényezőktől és az emberi beavatkozásoktól. Az erdő a legfejlettebb életközösség, mely magába foglalja a mikroorganizmusokat, a gombákat, mohákat, lágyszárú és fás szárú növényeket, illetve a bennük élő gerinces és gerinctelen élővilágot. Az erdő a legnagyobb oxigéntermelő, szervesanyag termelő, vízháztartás szabályozó, mező és makroklima befolyásolója, illetve a legnagyobb szén-dioxid fogyasztó. Képes önmagát fenntartani, illetve az emberi behatás mértékétől függően megújulni, egy önszabályozó környezeti rendszerként kell elképzelnünk. Hazánkban az erdőgazdálkodás is jelentős változásokon esett át az elmúlt százötven évben. A rendszertelen, néha az erdő túlhasználatától eljutottunk a tervszerű, szabályozott erdőgazdálkodásig. A vágáskorokat megemelték, az erdőket részletekre osztják fel, marad hagyásfa és holtfa is az erdőben, fontos szempont még az elegyesség, illetve hatalmas erőfeszítéseket tesznek a tájidegen fajok visszaszorítására. A védett természeti területeken egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek a természetvédelmi szerekek használatára. A dolgozatomban azt a kérdést vizsgálom természetvédelmi szempontból is, hogy az erdőgazdálkodási beavatkozások milyen mértékben és milyen hatást gyakorolnak az erdőkre. Összesen 8 erdőrészlet vizsgálásával, majd az eredmények kiértékelésével, illetve összegzésével szeretném elérni. Mivel Nagykanizsán élek ezért segítséget kértem a Zalaerdő Zrt. Nagykanizsai erdészetétől, hogy a megfelelő erdőrészletek megfelelő szaktudással kerüljenek kiválasztásra. Első sorban szeretném bemutatni az erdők helyzetét hazánkban, majd a Nagykanizsai erdészet tevékenységeiről és szervezeti felépítéséről szeretnék írni. Ezt követően szeretném bemutatni a kiválasztott nyolc erdőrészletet, melyek közül háromban a közelmúltban történt erdőgazdálkodás, illetve háromban csak régebben történtek beavatkozások, illetve 2 erdőrészlet bolygatatlan nagyon régóta nem történt bennük semmilyen erdőgazdálkodási beavatkozás. Végül pedig szeretném ismertetni a gyűjtött adataimat az információk alapján, hogy az erdőrészletek között van-e számottevő eltérés a beavatkozások tekintetében. Dolgozatom elkészítéséhez 8 nyolc erdőrészletet vizsgáltam, közülük háromban régebben volt erdőgazdálkodás (6/B, 41/I és 45/C), míg háromban nemrégiben volt erdőgazdálkodás (6/E, 17/B és 17/D), illetve kettőben több, mint 30 éve, tehát bolygatatlanoknak tekinthetők (7/A és 19/D). Az erdőrészleteket vizsgáltam elegyesség, záródás, a bennük található növények (nem védett és védett fajok), állatok és a megtalálható mikroélelőhelyek alapján. A vizsgált tényezők alapján összehasonlítom az egyes erdőrészletek természetességét. A természetesség megmutatja, hogy az erdőgazdálkodási beavatkozások befolyásolják-e és milyen irányban azt.

Dolgozatomban azt a kérdést vizsgáltam, hogy az erdőgazdálkodási beavatkozásoknak van-e hatása az erdőterületek természetességére, illetve, ha van akkor milyen irányú és mekkora mértékű. Erre a kérdésre igyekeztem a felméréseimmel választ adni. Szakdolgozatomban először az erdőkről általánosságban, majd az erdők természetességéről és az erdőgazdálkodási beavatkozásokról írtam. Ezt követően bemutattam a területeket (Kelet-Zalai löszvidék, Kanizsai-homokvidék), ahol a felméréseimet végeztem. Kutatásom eredményeit táblázatokban összesítettem, az elsőben az elegyességet tüntettem fel, míg a másodikban a záródást az utolsóban pedig egy nagyobb összehasonlító táblázatot készítettem, amiben feltüntettem a növényeket, az állatokat és a mikroélőhelyeket. Ezen felül készítettem egy táblázatot, mely a korábbi erdőgazdálkodási beavatkozásokat mutatja az erdőrészekben. A felméréseim és eredményeim alapján úgy gondolom, hogy egy mélyebb (más élőlénycsoportokra is kiterjedő) felméréssel sokkal pontosabb választ kaphatnánk arra a kérdésre, hogy milyen az erdőgazdálkodási beavatkozások hatása. A vizsgált területeken végül azt az eredményt kaptam, hogy a legtermészetesebb erdőrészek a nem kezelt, ember által nem bolygatott erdőrészek. A friss vagy régebbi beavatkozások között nem volt érdemi különbség kimutatható, illetve a volt olyan erdőrészlet is, amelynek a természetességi mutatója minimális mértékben maradt el a kezeletlenektől.